

UNITÁRIUS ÉLET

VI. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

1952 DECEMBER HÓ

Az ismeretlen Blandrata

A reformátusok és unitáriusok között János Zsigmond fejedelemsége alatt lefolyt nagy hitvitákat többen ismertették, de mindig csak abból a szempontból, hogy a két felekezet püspökei, Dávid és Méliusz mit mondtak, minő álláspontot foglaltak el. Pedig igen tanulságos, ha megismerjük Blandrata felfogását és szerepét is, mert így inkább megértjük egy évtizeddel később történt szembefordulását Dávid Ferencel.

A gyulafehérvári 1568-i nagy hitvitán (amelyet Heltai Gáspár 1570-ben adott ki Kolozsvárról „Disputatio de Deo” címmel latinul) **Blandrata** a dévai ref. pappal, Sándor Andrással vitázott. Eközben ezt a kijelentést tette: Mi nem mondjuk, hogy Jézus Máriától való születése előtt Istennek csak szándékában létezett, hanem valóban is, mert Isten előtt minden tényleges és jelenvaló; azonban mielőttünk (vagyis az emberek előtt) el volt rejtve.

Erre **Békes Gáspár**, a fejedelem tanácsosa közbeszól: Doktor uram, eddig másképp tanítottad. Még pedig úgy, hogy Krisztus a szűztől való születése előtt valósággal nem volt, csak Istentől előre el volt rendelve. De, mint hallom, most másképp vallod.

Blandrata most ezt mondta: Én úgy nem tanítottam, hanem azt mondtam és azt mondom, hogy az Isten szempontjából jelenvaló volt, mert neki minden jelenvaló.

Erre ismét **Békes**: Doktor Uram! Istenemre, te három év óta mindig úgy mondtad és tanítottad — **tanu rá a felséges fejedelem** és az ő egész udvara. Most azonban másképp beszélsz.

Blandrata Békes szavaitól sarokba szorítva, most ezt a kijelentést tette: Ha én valaha azt mondtam, hogy Krisztus nem valóban, hanem csak Isten szándékában létezett, azt most **visszavonom**. Mert most a Szentlélek engem másképp tanított.

Mindenesetre meglepő lehetett mindkét félre ez a gyulafehérvári fejedelmi palotában lefolyt jelenet. Tanulságos rá nézve is, elsősorban Blandrata jellemét szempontjából. Blandrata ugyanis, mikor Békes figyelmeztette, hogy eddig másképp tanított, először egyszerűen **letagadta** előbbi tanításait. Csak mikor Békes a **fejedelemre** hivatkozott, akkor már nem mert tagadni, hanem visszavonta előbbi tanításait.

Ha ezt a viselkedését ismerjük, akkor többé nem csodálkozunk azon, hogy 1579-ben azt merte állítani Dávid perében, hogy Krisztus nem-imádásának tanát ő azelőtt soha sem hallotta. Mást ugyanis ő nem respektált, csak a mindenkori fejedelmet, az pedig 1579-ben az ő pártján volt, így nyugodtan letagadta a tényeket. Hiába mondta neki nagy mesterünk, Dávid, hogy már tíz évvel azelőtt szóban volt ez a dolog a váradi hitvitán. Aki saját tanítását letagadja, az annál könnyebben megteszi azt, hogy a más tanításáról azt állítja, hogy nem hallotta soha.

De menjünk tovább. Az a tanítás, amelyet Blandrata jónak látott most egyszerre lerögzíteni, nem nevezhető unitáriusnak. Hiszen a Krisztus örök istenségét elismeri bizonyos különbség tétellel Isten és az emberek szempontjából. Levonhatjuk hát tanulságul azt is, hogy már 1568-ban nem volt egységes Dávid Ferenc és Blandrata felfogása a legfőbb kérdésben, Krisztus istensége tekintetében. Ez a körülmény magyarázatul szolgál, hogy Dávid miért csak foko-

zatosan haladt unitárius tanai kiépítésében: Két fronton kellett küzdenie, a más hitfelekezetűeken kívül saját hívei egyrészével is. Mint tudjuk, Dávid ez időben azon az állásponton volt, hogy Krisztus nem volt örök Isten, mint ember született s érdemei folytán lett Istenné. Tehát Krisztusnak csak örök istenségét tagadta, de nem istenségét. S Blandrata most egyszerűen frontot változtatott, visszafelé ment egy lépéssel, megint Krisztus örök istenségét hirdette.

Mellesleg megjegyzem, hogy Blandrata szereplése ezen a hitvitán egyébként sem volt szerencsés. A nagyváradi ref. pappal, Ceglédi Györggyel is vitázott s mikor Ceglédi újabb érveire nem tudott felelni, egyszerűen kijelentette, hogy ő nem teológus, hanem orvos. Erre a református papok jogosan hányták a szemére, hogyha nincs alapos jártassága a teológiában, akkor miért avatkozik bele a vitába. Ez a jelenet mutatja Blandrata elbizakodottságát, hogy hiányos felkészültsége ellenére próbált hozzászólni a legkényesebb dogmai kérdésekhez. Természetesen ezzel a szereplésével nem segítette elő Dávid Ferenc és az unitáriusok ügyét.

Blandrata azután is megmaradt a gyulafehérvári hitvitán kijelentett álláspontja mellett, ennek bizonyosságául egymásik adatunk szolgál. Még pedig **Campani** jezsuita tartományfőnök jelentése. (Kiadta Veres Endre, Erdélyi történeti források, II. kötet, 53 l.) Ekkor már Báthory Zsigmond a gyermekfejedelem udvarában élt Blandrata, a kis fejedelem jezsuita tanárai között. E jezsuiták ellenőrzésére jött a tartományfőnök Gyulafehérvárra s ott a fejedelem szobájában többek jelenlétében beszélgetett Blandratával Krisztusról. E beszélgetést így örökítette meg a rend generálisához intézett jelentésében: Blandrata elismerte, hogy Krisztus igaz Isten s mikor Campani hozzátette, hogy **örök Isten**, azt mondta Blandrata: **igen**, de csak az Atya előtt volt ismeretes, az emberek előtt a szűztől való születése után. Ez a jelentés 1584. év februárjában kelt, tehát 16 évvel a gyulafehérvári hitvita után.

Ezek szerint Blandrata **nem volt valódi unitárius** s így érthető, hogy Dávid Ferenc ellen fordult. Alakulása csak abban áll, hogy arra is megesküdött a perben, hogy ő Dávid tanítását Krisztus nem imádásáról addig soha nem hallotta. Pedig a per kimenetelére állami szempontból épen ez a körülmény volt a döntő, mert az állami törvény az újítást üldözte. Dávid tanítása nem volt újításnak nevezhető, amint az 1579. évi februári tordai zsinatunk mondta: Minthogy mi csak hallgatóinknak ezelőtt régen tanított **egyistenségi** tanainkat építjük s fejtjük tovább, kijelentjük és tudtul adjuk mindenkinek, hogy minket újítással bárki is törvénytelenül vádol. Ezt mondta Szántó István jezsuita is 1581-ben, hogy Dávid konzekventer építette tanait, de ostoba tanítványai nem érték fel ésszel és bevádolták.

Ha nem volt Blandrata unitárius, minek nevezhető? Wilbur Servétet Sabellius követőjének tartja, aki szerint Atya, Fiú és Szentlélek csak különböző megjelenési formái jelölik az egyetlen Istennek. Ha Servét **szabellianus**, úgy Blandrata is az, mert ő Servét álláspontján megmaradt.

Botár Imre.

„Jer, mindnyájan örüljünk,
És ünnepet szenteljünk,
Mert született Úr Jézus nekünk.”
(156. sz. egyházi ének.)

„Dicsőség a magasságos mennyek-
ben az Istennek! és e földön békes-
ség, és az emberekhez jó akarat.”
(Lukács II. rész 14. verse.)

Kedves Atyámfia! Kedves Unitárius Testvérem!

Mikorra az „Unitárius Élet” szárnyán elérkezik hozzád ennek a karácsonyi evangéliumnak immár kétezer év óta éltető melege, akkor már a mennyi kezek nagy munkában lesznek: keresztény templomok tornyaiban csiszolgtatják a harangok ércszívének ezüst billentyűit, hogy a szeretet és a béke boldog ünnepén majd ékebben szóljanak; annyi meg annyi orgona tüdejében szent viharok feszítik égi szárnyaikat, hogy áhitatosabban zengjen majd a zsolozsmás hang, ahogy kíséri a hivek énekét; és a lelki, a szellemi világ csodái készülnek újratesztelni, hogy az élet roppant templomában ismét lejátszódjék majd az örök misztérium: Születése a világ Megváltójának. Mint az Unitárius Anyaszentegyházunk egyik lelképásztora, a karácsonyi harangzúgás idején, amikor vállamra veszem palástomat, kezemben és szívemben Jézus Evangéliumával, ahogy a templomunkba igyekszem, bárhol lesz is akkor Atyámfia, betérek hozzád is egy pillanatra. Adjon Isten Neked, Kedves Unitárius Testvérem, családdal együtt boldog ünnepeket és áldja meg e szent ünnepet a ti számotokra is.

A betlehemi pásztorok a karácsonyi hír hallatára mondának egymásnak: „Menjünk el mind Betlehemig, és lássuk meg e dolgot, melyet az Úr megjelentett nekünk.” Hívlak én is Testvérem a jászolybölcsőhöz örvendezni. Jöjj velem. Menjünk együtt a hivek gyülekezetébe. Ne emlegesd, hagyd el most kifogásaidat. Hogy a jó Isten betegséggel látogatott meg, hogy távol vagy otthonodtól, szeretteidtól, vagy velük együtt könnyekbe fullad lelkedben a boldog karácsonyi ének s egyre panaszosabban sir ajkaitokon az ősi zsoltár: „Óh én Uram, szabadító Istenem, beteg szívem naponta felzokog. Sok gyászos éjben térdre roskadok és úgy könyörgök hozzád szüntelen: Hallgass meg, én szabadító Istenem.” (111. számú egyházi énekünk.) Az én lelkemben panaszkodra visszacsendül a másik ének és bizó hittel mondom: „Óh jertek ünnepeljünk, megsebzett, bús szívek, Nagy ünnepén a Nagynak, a Názáretinek. A megsebzett szíveknek írját Ő mondja meg, a názáreti csillag feljött s biztatva rezg. Azt mondja most is Ember, ha tudsz szeretni, megletted

üdvödet. A mennyország tebenned, üdv: a szeretet.”
(159. sz. karácsonyi énekünk.)

Nagy ünnep van ma a hívő ember számára: Ma születik meg bennünk az Embernek-fia, Megszületik, ha mi akarjuk, ha hozzásegítjük. Az emberfia. Ma még csak forró vágy, hogy egykor Jézushoz hasonló legyél. De e vágyakozás olthatatlan szomja mellett ott van már az oázis forrása is, most buzgó friss vizével, az elszántsággal, az akarattal, hogy egykor hasonló leszek Jézushoz. Ha elgondolom, hogy amióta a betlehemi bölcsőben egykor egy ilyen karácsonyi időben életresarjadt emberfiából abban a borzalmas nagypénteki lelkiviharban a keresztben Istenfia lett, hogy azóta mennyit mulasztott a keresztény ember? Hagyta rohanni a századokat egymásután és jóformán semmit sem tett annak az érdekében, hogy magát felküzdjé a jézusi magaslatra, hogy magában életre keltse az Emberfiát. El fogja lelkemet a vágy, szárnyra kel bennem a hit és minden akadályt elsőprő lendülettel dübörögve indul meg bennem az akarat: addig megyek ma ezen az ünnepen le a szívem, a lelkem mélyére, amíg találok egy bölcsőnyi helyet ott Jézus számára s mint egykor a feltámadás hajnalán az üres sírnál az asszonyok, boldog hallelujával újjong fel bennem a karácsonyi biztatás: „Ne féljete, hirdetek néktek nagy örömet, mert született néktek a megtartó...” Hidd el, hogy ez a legnagyobb megtartó erő és hatalom, ez a bennünk ébredő karácsonyi erő, amely Jézusban rövid három év alatt oly csodálatosan mutatkozott meg. Felvidította a szegényeket, meggyógyította a betegeket, magához emelte az elesetteket, új színt adott az életnek, hogy amerre járt, a lelkéből sugárzó erők nyomán megváltódott az élet. Ez a mi nagy karácsonyi örömünk, hogy Isten az emberben ilyen roppant lehetőségeket rejtett el. Erre ébred rá a keresztény ember a karácsonyi szeretet fényénél és ennek sugallatára köszönti rá a világ minden lakójára Jézus üdvözlését, szent örökségét: Békesség nektek! Jöjj velem, bárhol vagy és bárhol vagy most, mikor e sorokat olvasod, jöjj velem testvérem, menjünk szívünk, lelkünk, szellemiségünk mérhetetlen térein mindaddig, amíg a vállainkra nehezedett keresztjeinkből egy bölcsőt össze róhatunk az Úr Jézus számára s aztán keltsük életre benne a magunk Megtartóját. S Neki hódolva énekeljük együtt a betlehemi éjszaka szent dalát:

„Jer, mindnyájan örüljünk,
És ünnepet szenteljünk,
Mert született Úr Jézus nekünk.”
(156. sz. egyházi ének.)

Pethő István.

Három diák

Bezárult a kolozsvári unitárius kollégium kapuja. A tanév véget ért. A diákoknak nagyrésze már hazament. Csak három „érett” fiatalember várta a torockói szekert. Zsebükben ott lapult az érettségi bizonyítvány és lelkükben a szabad ember gondolatának szárnyai bontakoztak.

Az egyik fiú, Miklós, szüleinek engedelmével meghívta árvaságában is felnőtt osztálytársát nyári időtöltésre. A másik fiú is torockói volt. Ferenc volt a neve. A meghívott fiút Jánosnak hívták.

A jövődönék három reményét és a diák batyut vivő szekér már a borévi hídon átjutott és a három

jó barát a kaptató előtt leszállott a szekérről. Megunták az ülést. Jól esett a szekér után mendegélni.

E pályaválasztás útjainak köveit rakosgatták beszélgetésükben a kanyargós, szép hegyi úton. Rendezgették-cserélgették köveiket és rajzolgatták a jövőt.

Megérkeztek estefelé. Az esti harangszó, a mezőről vagy a hámorokból hazatérő fáradt embereknek büszke tekintete fogadta őket. Büszkéek voltak mindig a torockóiak diákjaikra. A „Székelykő” is mintha magas csúcsán emelgette volna erdős kalapját és meredek köves melle mintha megfeszült volna. A szülői háznál való fogadtatás és az ízletes vacsora után el is határozták, hogy egy-két napi pihenő után kirándulnak a Székelykőre.

Miklósnak anyja friss kenyeret és „somodí” nevezetű kalácsot is sült a kirándulás napjára. Így jól felpakolva indultak el hajnal felé; azért, hogy János, a vendég barát láthassa, miként kel fel a nap Torockón kétszer. Ennek gyönyörűségét megszemlélvén a kanyargós hegyi ösvényen mendegéltek felfelé. Utaközben diák életüknek legfrisebb emlékeit elevenítették, tanárjaikról beszélgettek és természetesen ezúttal is a pályaválasztás körül folyt leginkább a szó.

— Az bizonyos — mondta Miklós, — hogy most a választáson vagy az észre vagy a szívre kell hallgatni. Vagy az észnek megfontolt szavát kell megfogadni, vagy a szívünkre kell hallgatni. Hátha a szív adja a jobb tanácsot?!

— Én az észre hallgatok. A boldogulásnál az ész a nagyhatalom, — vetette közbe Ferenc

— No, de hiába hallgatsz az eszedre, ha szíved szerint nem szereted azt a foglalkozást, ami életpályádnak mindennapi kenyeré — vágott vissza Miklós. — János a természet csodálatos szépségeiben gyönyörködött. A vitában alig vett részt. Közben felérték a Székelykő tetejére. Úgy helyezkedtek a hegy tetején, hogy előttük terült el a falu és a Székelykőről a falu felé szélesedő „nagyárok” hatalmas köveivel a lábaik alatt terült el. Kibontották az elemózsiás tarisznyát.

— Hát, János! Neked mi a véleményed? — faggatta Miklós. — Neked is pályát kell választanod.

— Nekem még nincs véleményem — felelt János csendesen. — Engem árva sorsom hordozott karjain. Hol felemelt, hol leejtett. Szívemnek csak vágyai vannak és eszem hiába határozná a jövőm felől.

— Már pedig szerintem csak az ész szabhatja meg a jövőm útját — erősködött Ferenc és barnára sült, friss kerek kenyeret megakart szegni. De a kenyér kicsúszott kezéből és a meredek nagyárkon gurult le a falu felé.

Kenyer nélkül, de az édes, fűszeres, vajjas somodival fogyasztották el sült szalonnás ebédjüket.

Tíz éves iskolai találkozójuk volt. Az osztálytársak együtt ebédeltek tanárjaikkal. A multat a jelennel összekapcsolva kévébe kötötték életük vetésének kálázeit. Tanárok és tanítványaik mind megvoltak. Aztán újra szétszéledtek.

A három jóbarát még együtt maradt és este egyik vendéglőben vacsoráztak. Nekik még külön is volt beszélni valójuk. Mindenik beszámolt a maga sorsáról.

— Én nem panaszkodom — mondta Ferenc. — Jól választottam pályámat. Az ész szavára hallgattam. Jó módon vagyok. Amit szemem, szám megkíván, megszerezhetem. A pénz csengése és az ész szava egyforma hangon beszélnek. Nem tagadom, néha a szívem is megszólal cselekedeteim útján; de némi habozás után a hideg ész parancsát követem. Az élet küzdelem és legerősebb fegyvere az ész.

Figyelmesen és némi tünődéssel hallgatta a két barát Ferenc sorsát. Aztán Miklós szólalt meg.

— Szép sorod van Ferenc. Örvendek neki. Az enyém egészen más. Az én kenyerem nem nagy; csak olyan mindennapi sütetű, amilyeneket anyám szokott sütni. Emberek, bajba vagy bűnbe jutott emberek sorsa húzódik meg foglalkozásomban. Ha nem a szívem szerint választottam volna pályámat, eszem csak rombolná a viszonylagos igazság komponájára kerülő emberi sorsokat. Az én kenyerem is fehér ugyan, de sok gond jár nyomomban. Sokszor tapasztaltam, hogy — ha szívem érzését is ráhelyeztem hivatásomnak és az életnek komponájára, — még a baj iszapjában is megcsillan egy-egy arany szemcse.

Jánosnak a szeme csillogott; Ferenc arcán is látszott a megilletődésnek néma kifejezése.

— Érdekes, hogy milyen találóan rajzoltátok le sorsotokat, — szólalt meg János. — Az én pályám egyszerűbb és mégis több a tiéteknél. Az én sorsom multamból és a szegénység fogalmából táplálkozik. Gazdálkodom, mert a természetet szeretem. Tudjátok, hogy nem volt senkim-semmim. Az Isten termő földet adott alám. Kicsit, aztán nagybacsát. A pénz nem vet fel, de a sok gond se teher.

Miklós örömeiben koccintásra emelte poharát.

— Nálam, — folytatta János — az ész csak tervező: a szív a tanácsadó és a gazda: a lélek. Mi hárman formáljuk a sorsot. Az ész kezéből sokszor akaratlanul is kicsúszik a friss kenyér. Mint ahogyan — Ferenc a Te kezéből is legurult a Székelykő tetejéről kenyérünk. Emlékszel? A szív keresi a kielégítő megoldást és a lélek még a kalácsnak és a sült szalonnának ellentétes ízét is elfogadhatóvá teszi. Hát nem így volt a Székelykőn is? Az ember belső világát az ész szava, a szív érzése és a lélek hite adja meg. Az ész és a szív csak tényező, de az összefoglaló a lélek. Mert a léleknek korlátlan hatalma a hit a dolgok felett. Hát így élek.

— Szépen szólottál János, — örvendezett Miklós, — papnak kellett volna lenned.

Közben sok idő eltelt. Elérkezett az 50 éves találkozó napja. Csak heten voltak már életben az osztálytársak közül. A mi három jó barátunk köztük volt. Volt tanárjaik már a temetőben pihentek. A találkozó első aktusa az volt, hogy tanárjaiknak süppedező sírdombját látogatták meg.

Amint a temetőből lejövet a hét öreg diák beszélgetett, Miklós elmesélte nekik a székelykői kirándulásnak és a 10 éves találkozásnak vitáját. A hét évtizedhez méltó bölcs figyelemmel hallgatták. Derűs mosollyal és az életbölcsesség tisztult örömeivel.

Mikor a már más célt szolgáló régi kollégiumi épület elé értek, megállottak. Mintha lelküknek megpróbált világában újra élnék a diákévek végét és az életpálya kezdetét.

A melázó csendet Ferenc törte meg, Jánoshoz fordulva:

— János! Én megigazultam a 10 éves találkozó alkalmával mondottaiddon. Azóta a szívem is érez. Beszél. Cselekedeteimnek futárja a hit. Megtaláltam azt, ami hiányzott életemből.

— Én gazdag lettem, — szólott Miklós. — Bő kenyeret és a hála témérdek kincsét birom. A gond nem fog rajtam, mert leperreg a mások gondját is hordozó lélek páncélján.

— Én pedig, — mondá János — nem lettem szegényebb. Mert az ész szava, a szív érzése és a lélek hite olyan összhang, melyet az élet zivatara sohasem zavarhat meg.

A régi kollégium ódon falai mintha ragyogó fényben fürödtek volna...

Nagysolymosi József.

Hitvallás

A szabadelvű vallások képviselői 1951-ben a következő szöveget fogadták el:

„Hiszek Istenben, az Atyában, az összes látható és láthatatlan dolgok teremőjében. Ő lélek. Ő szeretet.

Hiszek Jézusban, a Fiúban, a mi Urunkban, ki élt, szenvedett és meghalt az Emberiségért. Ő az élet és a világ világossága. Uralma túléli az időket.

Hiszek a Szentlélekben, mely megnyilatkozott az Apostolok a Próféták és a Martírok cselekedeteiben. E Lélek biztosítja a békességet a jóakarátú embereknek.

Hiszek az egyetlen egyetemes Egyházban, és a Hitben, Reményben és Szeretetben egyesült lelkek közösségében.

Hiszem az Istenországát, hiszem, hogy a szeretet erősebb a halálnál, és remélem az örökéletet.”

(„Esprit et Vie” c. francia szabadelvű vallásos lapból.)

HÍREK

KERDES OLVASÓINKNAK Istentől áldott kar-
szanyi ünnepet és boldog újévet kívánunk.

Szállt generalissimus születésnapját innapi a világ több száz millió békéjére. Dolgozó napunk az 5 éves harc túldugultságával juttatja külföldre a szegényeket és megcsúszott a világbekezdésnek nagy része iránt.

A károcsopár ünnepét alkalmából templomunkban úrvacsora estjénál egybekötött istentisztelet lesz. Szereplők: Fekete József, húsvéti, hogy természetben, vagy penziónománnyal az úrvacsora asztal meg-
téréshez hozzájárulni szíveskedjenek.

David Ferencnek, marthabai halt egyházalapító püspöknek halála évfordulójára alkalmából emlék-
ünnep volt. Hígyes Endre utcai templomunkban, amelynek során Dóczy Imre afa tartott rendkívül érdekes, új történelmi szempontokban gazdag előadást David Ferencről. Sz. Tóth Márta szavalata, Csikay Erzsébet és a Gúlla együttes énekessége és Gyulay Domokos „David Ferenc Testamentuma” c. színműve-
nek előadása. — melyhez Ferenc József mondott bevezető szavakat. — egészítette ki a szépen sikerült templomi ünnepet. A műsoroszt. dr. Csiki Gábor püspöki helynök zárószavával ért véget. Műsor után híveink szeretetvendégségen vettek részt.

Egyházközségünk évi rendes közgyűlése november 16-án folyt le. Hígyes Endre utcai templomunk gyű-
lékezeti termében, a közgyűlési tagok nagy érdeklő-
dése mellett. Dr. Csikay István főgondnok egyhá-
zunknak a davidferenci hagyományok átvételéről
elgondolást készített korszaki hivatást világította meg
tartalmát. Először magyarázatban, kiemelve különösen
egyházközségünk a hite védelmével összefüggő szolgál-
tatának fontosságát. A közgyűlés újból iratol inté-
zett Dóczy Istvánhoz a Népkiáltásúg Előadó Tanács-
nak emlékéhez. Rákosi Mátyáshoz, a Minisztertanács
előadóhoz és Horváth Jánoshoz, az Állami Egyháziügyi
Előadó emlékéhez. Nagy figyelemmel hallgatta meg a
közgyűlés dr. Csiki Gábor, püspöki helynök, valamint
az Egyházközségi Tanács fűzött jelentését, amelynek stílus
áttekintést nyújtottak egyházközségünk az elmúlt év
folyamán kifejtett munkásságáról. A közgyűlés jóvá-
hagyta vette tudomásul, hogy Hígyes Endre utcai
templomunk budapesti egyházközségünk második
istentiszteleti helye lett. A különböző jelentések kap-
csán több érdekes felszólalás hangzott el. A választá-
sok rendjén Egyházközségi Tanács tagjává választották
Ferenc József, dr. Molnár Sándor és Bajor János. A
közgyűlés alkalmával az istentiszteleti szolgálatot
Gyulay István lelkes afa látta el, aki szépen felépi-
telt beszédében arról a szellemi fegyverségről beszélt,
mely Jézussal, az 5 evangéliumával adható a világ
békéjére.

Egy leányegyházközségünk az Egyházközségi Köz-
gyűlés jóváhagyásával átmenetileg szorvanyvá alakult.
Közgyűlésünk elismerését nyilvánította a volt Leány-
egyházközség elöljáróságának és híveinek azért a
buzgó munkásságért, amellyel az egyházközség elő-
meneteket szolgált.

Boros Áronnak, hűmezővárszéki egyházközség-
günk érdemes énekvezetőnek, aki több mint negyven
éve végez nemcsak énekvezető, hanem igen sok eset-
ben lelkes szolgálatot is, az egyházközségi közgyűlés
érdemes szolgálatának elismerésében palástszelvény
juttat és „tisztelvény” címet adományozott. Érdemes
előadónak és énekvezetőnek gratulálunk és további mun-
kásságára Isten áldását kérjük.

Gyulay Domokos kiváló író államnak „David Fe-
renc Testamentuma” c. történelmi színművét, amely
az evangélizációs munka rendjén az unitárius hitvallás
apokrifának egyik legértékesebb eszköze volt, az
egyházközségi közgyűlés elismerését és köszönetét fe-
jezte ki.

K. Kiss Sándor debreceni egyházközségünk volt
buzgó gondnokának a debreceni egyházközség 16.
gondnokává történt választását egyházközségi közgyűlé-
sünk jóváhagyással tudomásul vette és érdemes mun-
kásságát elismerését fejezte ki.

Az elmúlt év folyamán az egyházközségi területén
41 új: 30 fiú és 11 leány konfirmált.

Pethő István pestszentlőrinci lelkes a budapesti
egyházközség Hígyes Endre utcai templomához.
Bencze Márton lelkes a Duna-Tiszai szorvany-
egyházközséghez helyezte át dr. Csiki Gábor püspöki
helynök. A püspöki helynök ugyanakkor a pestszent-
lőrinci egyházközség lelképásztarává Huszti János,
eddig Duna-Tiszai szorvanylelkész nevezte át.
16 szolgálati helyükön kísérte Isten áldását afa-
kat dr. Csiki Gábor püspöki helynök ünnepélyes keze-
vel között átvett be állásukba.

A Lengyel Unitárius Egyház lelkesévé avatta
Troganowszki István filozófiai tanár Győr-Károly
unitárius lelkes Krakóban. Az avatás ünnepesen, —
amint azt Sikora János, a Lengyel Unitárius Egyház
előkelője hozza ki leveleiben írja, — a hívek
igen nagy számban jelentek meg.

Janossy Gyuláné Ruzsai Margit pácsi hívünk a
Pécsi Egyházközség Leányegyházközség részére egy úrv-
acsora alkalmánál, egy kebelgyűlés és egy asztal-
terítőt adományozott. „A jókedvű adakozó szeret
az Úr”.

Szász János debreceni lelkes és felesége Szász
Zsuzsanna házasságát az Úr fia gyermekei áldotta
meg. Szívvel gratulálunk.

Balotai László, dr. Sári József fizessgyarmati egyhá-
zközségünk 40 évig volt érdemes penztartosa meghalt.
Egyházközségünk áttartott életének emlékét legyező-
vel búzánk.

Bernádi Pál budapesti, Farkas Dénes hufaróti,
Máté Áron rákospalotai, Benedek József kacsanati,
Dorosi Mihály alsógódi, Schneider Lajosné kispesi
afai elhunytak. Áldás emlékére.

Erőssy posta, Páldafűzű Samu és felesége Csiki
Klára (Székelyudvarhely) — dr. Csiki Gábor püspöki
helynök leányának — házasságát az Úr leánygyermek-
kel áldotta meg. Szívvel gratulálunk.

Dr. Mikó Imre, a kolozsvári törvényszék volt el-
nöke, dr. Mikó László erdőgy egyházközség főgondnoká-
nak és dr. Mikó Miklós orvos, egyházi tanácsos
afatart fivére Kolozsvárról elhunyt. Csakánca hagy-
ományának mála örököse volt, aki székelyi réven
kísért utolsó útjára a kolozsvári Füzsongárdi tem-
etőbe. Áldás emlékére.

Némai Birtó Lajos, volt varhalmi lelkes özvegye
Tivék Anna Varhalmán meghalt. Legyen áldott emléke.

AL „UNITARIUS ÉLET” AFDÖRÖDÜTÉSÉ

Unitárius nőtestvérünk stoppolást, faltozást olcsó
arvon vállal. Cim magudható a kádóban (Budapest,
IX., Hígyes Endre-u. 3.).

Márkus zongorák, pianók feltűnő olcsón, hitre
is. Hangolós, Rákóczi-út 16-on, zongorateremben.

Admínisztrációs állást vállalk Budapest. Radó
Miska, Füzűs, Postán maradj.

Evangéliumi könyveket, könyvtárakat keresek
magamra. Ungar Aladár, Fp., O-utca 16.

Express automata kifizetésűvel gyorsan, szé-
pen kifizet. Debreceni XIII., Szépi László-u. 13. De-
után négytől, vagy XI., Kaszabgyi Dezső-ár 12 sz.
földszint 1. Demezt.

Nagybudaörsi lelkesedtek dr. Csiki Gábor pü-
spöki helynök vezetésével résztvettek a Ref. Konvent
által a protestáns lelkesek részére rendezett előadá-
son, amelyen Borovitz Albert ref. püspök, a magyar
protestánsizmusnak a békeharcon betöltött szerepét,
Vető Lajos evangélikus püspök pedig a külföldi pro-
testánsok és a békemozgalom viszonyát ismertette. A
nagy érdeklődést keltő előadást után lelkesedtek
megtekintették a Szocietárius egyházaknak béke-
kongresszusáról készült szinkronizált szorvén filmet.

UNITARIUS ÉLET

Laptitkárunk a Magyarországi Unitárius Egyházközségi

Feladók szerkesztő és kiadó: Dr. Csiki Gábor.

Erdő elhelyezési díja: 6 forint.

Budapest, IX., Hígyes Endre-utca 3.

Nyomtat: Dóczy

Ferenc József
Budapest
I. Attila út. 12.